SKEMA E VLERËSIMIT TË TESTIT TË PROVIMIT TË MATURËS NGA GJUHA SHQIPE DHE LETËRSIA, JANAR 2020

1. Është rrethuar numri 1: administrativ – ***1 pikë***

2. A) Nxënësi/ nxënësja* merr ***1 pikë*** nëse ka shkruar: I kushtohet Fabrikës së produkteve farmaceutike dhe kimike./ SHPK. *Monika/* Drejtoreshës së ndërmarrjes *Monika*

   B) Nxënësi merr ***1 pikë*** nëse ka shkruar: Dërgesa e prodhimeve të caktuara/furnizimi i farmacisë së veterinarisë me ilaçe të nevojshme *(dhe përgjigje të tjera të sakta).*

3. Nxënësi merr ***1 pikë*** nëse ka shkruar: Nga Podgorica

4. Nxënësi merr ***1 pikë*** nëse ka shkruar: Farmacia e veterinarisë "Bota shtazore".

5. Nxënësi merr ***1 pikë*** për përgjigje plotësisht të saktë:

KONSTATIMI	SAKTË PASAKTË	**SHPJEGIMI I PËRGJIGJES**
Kërkesa për botimin e katalogut të produkteve farmaceutike është dërguar më 12. 03. 2009	S P (rrethuar: P)	Është dërguar më 28. 02. 2009. Atëherë është dërguar përgjigjja e ndërmarrjes SHPK „Monika" me kërkesë të farmacisë së veterinarisë „Bota shtazore".

6. Nxënësi merr ***1 pikë*** për përgjigje plotësisht të saktë:

Parashikimi cilësor i motit arrihet me aplikimin e modelimit astrologjik të proceseve meteorologjike.	PO	JO (rrethuar)
Për parashikimin cilësor të motit janë të rëndësishëm kompjuterët me procesorë paralel..	PO (rrethuar)	JO
Vëzhgimi i fenomeneve meteorologjike me ndihmë të satelitëve të gjeostacionuar i kontribuon parashikimit më cilësor të kohës.	PO (rrethuar)	JO

7. Nxënësi merr ***1 pikë*** nëse ka shkruar: matematika

8. Është rrethuar numri 3: modelimi i proceseve meteorologjike – ***1 pikë***

9. Nxënësi merr ***1 pikë*** nëse shkruan ose perifrazon fjalinë: Elementet hidrologjike dhe gjendja e ndotjes atmosferike në rajon./ Gjendja e ujit dhe ndotja e ajrit. *(dhe përgjigje të tjera të sakta)*

---
*Në tekstin e mëtejshëm nxënësi

10. A) Është rrethuar numri 2: Zeneli – ***1 pikë***

B) Nxënësi merr ***1 pikë*** nëse argumenton përgjigjen: Zeneli është personazh i komedisë "Pas vdekjes", kurse Gjini, Vangjeli dhe Marigona janë personazhe të komedisë "14 vjeç dhëndër".

11. A) Nxënësi merr *1 pikë* nëse ka shkruar: Një tërësi të normave të së drejtës zakonore

B) Nxënësi merr ***1 pikë*** nëse përgjigjet: Etnologjisë

12. A) Nxënësi merr ***1 pikë*** nëse ka shkruar: Vlefshmërinë e kufizuar të lëndës së mbledhur të Kanunit për shkak të mosnjohjes nga autori të dokeve të kësaj treve

B) Nxënësi merr ***1 pikë*** nëse ka shkruar: Dialektin gegë

13. Gjithsej ***3 pikë*** - nxënësi merr nga *1 pikë* nëse shkruan saktë titullin e veprës letrare dhe emrin dhe mbiemrin e autorit të saj:

	(vepra)	*(emri dhe mbiemri i autorit)*
Janathas	Juda Makabe	Gjergj Fishta
Zonja Kapulet	Romeo dhe Zhuljeta	Uiliam Shekspiri
Vurkua	Pas vdekjes	Andon Zako Çajupi

14. Gjithsej ***2 pikë*** - nxënësi merr nga *1 pikë* nëse shkruan saktë njërin nga dy personazhet e kërkuar nga veprat dhe veprimi i tyre në to:
Gjon Zaveri
Vuk Mandushiq

15. Është rrethuar numri *3. kundrinë e zhdrejtë me parafjalë* – ***1 pikë***

16. Nxënësi merr ***1 pikë*** nëse ka shkruar: Abdyl Frashëri ka thënë: "Të bashkohemi në një besë të gjithë shqiptarët".

17. A) Nxënësi merr ***1 pikë*** për përgjigje plotësisht të saktë:

1. Qiriri - gjinia lirike

2. Syrgjyn vdekur - gjinia lirike

3. Don Kishoti - gjinia epike

4. Hamleti - gjinia dramatike

B) Nxënësi merr ***1 pikë*** nëse ka shkruar: *Don Kishoti/Vepra nën numrin 3.*

18. A) Nxënësi merr ***1 pikë*** nëse ka shkruar: Vargjet e bardha

B) Nxënësi merr ***1 pikë*** nëse ka shkruar: Këto vargje nuk kanë numër të rregullt e të barabartë të rrokjeve dhe theks ritmik të organizuar si dhe nuk kanë rimë midis tyre.

19. Gjithsej ***2 pikë*** – nxënësi merr nga *1 pikë* nëse gjen *foljen* dhe në qoftë se e rishkruan vargun duke e shtuar këtë gjymtyrë të nënkuptuar: Gjaku im *rrodhi (u derdh)* te lumi i Vodhit.

20. Gjithsej ***2 pikë*** – nxënësi merr nga *1 pikë* nëse shkruan se kërkesa e fundit e Milosaos ishte që të shohë Shkodrën dhe motrën, ndërsa Shkodra për të nënkupton lidhjen me vendlindjen, motra ishte i vetmi person i familjes që i kishte mbetur gjallë.

21. Nxënësi merr ***1 pikë*** nëse ka shkruar: Në të pakryerën

22. Nxënësi merr ***1 pikë*** nëse ka shkruar në tabelë:

	GJINIA LETRARE		
	Lirika	**Epika (Narracioni)**	**Drama**
EPOKA LETRARE			
Antika			*Antigona*
Renesanca	*Kanconieri*		
Barok			
Romantizmi			
Realizmi		*Realizmi*	
Moderne	*Albatrosi*		
Avangarda			

23. Nxënësi merr ***1 pikë*** nëse ka shkruar: Në vetën e tretë

24. A) Është rrethuar numri *3: zhbllokoj* – ***1 pikë***

B) Nxënësi merr ***1 pikë*** nëse ka argumentuar përgjigjen: Për të qenë e saktë fjala e dhënë duhet të përdoret si parashtesë bashkëtingëllorja zh e cila formon saktë fjalën zhbllokoj

25. A) Nxënësi merr ***1 pikë*** nëse ka vendosur presjet në fjalinë: “*Mali i Korabit**,** që ngrihet mbi 2000 metra**,** është maja më e lartë e Shqipërisë.”*

B) Është rrethuar numri 1: nënrenditje përcaktuese – ***1 pikë***

26. A) Nxënësi merr ***1 pikë*** nëse ka shkruar: Nuk di të përdor telefonin e ri mobil

B) Nxënësi merr ***1 pikë*** nëse ka shkruar: 117/ Njëqind e shtatëmbëdhjetë
44/dyzet e katër

27. Nxënësi merr ***1 pikë*** nëse ka shkruar: epiteti

28. Është rrethuar numri *1: Hamletit – **1 pikë***

29. Është rrethuar numri *3: hakmarrja – **1 pikë***

30. Skema për vlerësimin e esesë: Vlladikë Danilloja – ndërmjet sundimtarit dhe njeriut

Kërkesa 1.	Nxënësi shkurtimisht përshkruan botën e *Kurorës së maleve* (mund të theksojë se Njegoshi e përshkruan Malin e Zi në fund të shekullit të 17-të, qëndrimet morale të malazezëve, vendimet që marrin, marrëdhëniet e ndryshme ndër njerëzore, tipat e ndryshëm të heronjve...) ***(1 pikë)*** *Për një përgjigje më të plotë dhe me stil **1 pikë**.* **Gjithsej 2 pikë**
Kërkesa 2.	- Nxënësi veçon dhe shkurtimisht dhe me stil i karakterizon tre heronj) p.sh. Vuk Miqunoviqin – personifikimin e heroit që ka fjalët e ashpra por të urta; Vuk Mandushiqin – heroin e madh por edhe njeriun emocional; Iguman Stefanin – njeriun e urtë i cili përvojën e vet jetësore e përcjell në të tjerët, e kundërta e vlladikës së ri si me vjet ashtu edhe me përvojë; vojvoda Drashko – e përshkruan botën e venedikasve, jetën dhe doket e tyre...) ***– 2 pikë*** - Për dy ose një hero, ose tre heronj, por pa stil ***– 1 pikë*** **Gjithsej 2 pikë**
Kërkesa	Nxënësi shpjegon çfarë e veçon vlladikën Danillo nga heronjtë

3.	tjerë. ***(1 pikë)*** *Për një përgjigje më të plotë dhe me stil* ***1 pikë.*** **Gjithsej 2 pikë**
Kërkesa 4.	4.1 Nxënësi: - përshkruan çfarë e bën të vështirë dhe dramatike pozitën e sundimtarit ***(1 pikë).*** - jep shembuj dhe/ose vargje me të cilët e dëshmon përgjigjen ***(1 pikë).*** *Për një përgjigje më të plotë dhe me stil* ***1 pikë.*** 4.2 Nxënësi: - kumton kundërthënie dhe mëdyshje të vlladikës ***(1 pikë).*** - jep shembuj dhe/ose vargje me të cilët e dëshmon përgjigjen ***(1 pikë).*** *Për një përgjigje më të plotë dhe me stil* ***1 pikë.*** **Gjithsej 6 pikë**
Kërkesa 5.	Nxënësi shpjegon vargun: *Ti je i ri vlladikë, madje edhe i papërvojë!* ***(1 pikë).*** *Për një përgjigje më të plotë dhe me stil* ***1 pikë.*** **Gjithsej 2 pikë**
Kërkesa 6.	Nxënësi në formë të përfundimit kumton nëse vlladika pajtohet me situatën ***(1 pikë).*** **Gjithsej 1 pikë**

Gjuha dhe forma e tekstit

Leksiku	**Saktësia gjuhësore**	**Lidhshmëria**	**Struktura ndërtimore e tekstit**
Origjinaliteti (interpreton me fjalë të veta, hartimi nuk bazohet vetëm në ritregimin dhe përsëritjen e formulimeve të dhëna), pasuria e gjuhës, figuracioni,	Respektimi i normës gramatikore (përdorimi i drejtë i rasave, shkrimi i saktë i formave foljore, koha e kryer, pjesorja, foljet pavetore, përcjellorja), i kongruencës, dallimi semantik i parafjalëve ***për*** dhe ***mbi***, përemrit ***i vet/ i tij***, përdorimi i	Lidhja e mirë në nivel të tekstit dhe paragrafëve. **1 pikë**	Përshtatja e organizimit të përgjithshëm dhe strukturës ndërtimore të tekstit me strukturën logjike (ndan qartë hyrjen, shtjellimin dhe përfundimin;

shprehja e qartë dhe e saktë, fjalitë me stil. **3 pikë** Origjinaliteti (interpreton me fjalë të veta, hartimi nuk bazohet vetëm në ritregimin dhe përsëritjen e formulimeve të dhëna), pasuria e gjuhës, figuracioni, shprehja e qartë dhe e saktë me gabime minimale. **2 pikë**	drejtë i ndërtimeve të tipit: ***lidhur me këtë, duke marrë parasysh*** dhe i përemrave: ***që, i cili, e cila, të cilët*** etj., mendimi i qartë dhe i përfunduar në fjali, renditja e saktë e fjalëve sipas sintaksës së gjuhës shqipe, përdorimi i gjuhës standarde, me gabime minimale. **2 pikë** Respektimi i normës drejtshkrimore (shkrimi i drejtë i shkronjës së madhe, përdorimi i drejtë i shkronjave ***r/ rr, dh/ ll, k/ q, s/ z, k/ g, ç/ q, gj/ xh, e/ ë***, shkrimi i saktë i numrave, përdorimi i drejtë i shenjave të pikësimit, respektimi i rregullave të shkrimit të fjalëve bashkë dhe ndaras, shkrimi i trajtës mohuese, apostrofit, zbatimi i njohurive për alternimin e zanoreve, përdorimi i drejtë i zanores ***ë***, zbatimi i rregullave sipas të cilave nuk shkruhet bashkëtingëllorja ***j***). **2 pikë** **Gjithsej 4 pikë**		brenda shtjellimit ndan paragrafët). **2 pikë**
Përsëritja e fjalëve dhe e	Respektimi i normës gramatikore me gabime		Ndan qartë hyrjen,

shprehjeve, dykuptimësia, përdorimi i kufizuar i fjalëve me gabime të shpeshta, fjalitë pa stil. **1 pikë**	të vogla (p.sh. gabimet që kanë të bëjnë me përdorimin semantik të parafjalëve ***për*** dhe ***mbi***, përemrit ***i vet/ i tij*****,** përdorimi i drejtë i ndërtimeve të tipit ***lidhur me këtë, duke marrë parasysh*** dhe i përemrave: ***që, i cili, e cila, të cilët*** etj.). **1 pikë** Respektimi i normës drejtshkrimore me gabime të pakta (p.sh. ndonjë mospërdorim i drejtë i shenjave të pikësimit, mosrespektimi i rregullave të shkrimit të fjalëve bashkë dhe ndaras, mospërdorimi i drejtë i zanores ***ë***, moszbatimi i rregullave sipas të cilave nuk shkruhet bashkëtingëllorja ***j***). **1 pikë** **Gjithsej 2 pikë**		shtjellimin dhe përfundimin, por nuk i ndan paragrafët brenda shtjellimit. **1 pikë**

Skema për vlerësimin e esesë: (Pa) Kultura ekologjike

Kërkesa 1.	Nxënësi kumton mendimin e vet për gjendjen në lëmin e mbrojtjes së mjedisit jetësor. ***(1 pikë)*** *Për një përgjigje më të plotë dhe me stil* ***1 pikë.*** **Gjithsej 2 pikë**
Kërkesa 2.	Nxënësi kumton se si njeriu e rrezikon mjedisin jetësor. **(*1 pikë)*** *Për një përgjigje më të plotë dhe me stil* ***1 pikë.***

	Gjithsej 2 pikë
Kërkesa 3.	Nxënësi shpjegon si është raporti i banorëve ndaj mjedisit jetësor në vendin e tij. ***(1 pikë)*** *Për një përgjigje më të plotë dhe me stil* ***1 pikë.*** **Gjithsej 3 pikë**
Kërkesa 4.	Nxënësi cek shembujt pozitiv të përparimit në fushën e mbrojtjes së mjedisit jetësor në vendin ku jeton ai, rrethin ose botën. ***(1 pikë)*** *Për një përgjigje më të plotë dhe me stil* ***1 pikë.*** **Gjithsej 2 pikë**
Kërkesa 5.	5.1 Nxënësi kumton problemin/problemet lidhur me mbrojtjen e mjedisit jetësor në të cilat has popullata e vendit të tij. ***(1 pikë)*** 5.2 Nxënësi jep shkakun/shkaqet e problemit. ***(1 pikë)*** *Për një përgjigje më të plotë dhe me stil* ***1 pikë.*** 5.3 Nxënësi kumton mënyrën/mënyrat ose propozimin/propozimet për zgjidhjen e problemeve të tilla. ***(1 pikë)*** *Për një përgjigje më të plotë dhe me stil* ***1 pikë.*** **Gjithsej 5 pikë**
Kërkesa 6.	Nxënësi kumton mendimin e vet për atë nëse qytetari i vendit tonë ka kulturë ekologjike. ***(1 pikë)*** *Për një përgjigje më të plotë dhe me stil* ***1 pikë.*** **Gjithsej 2 pikë**

Gjuha dhe forma e tekstit

Leksiku	**Saktësia gjuhësore**	**Lidhshmëria**	**Struktura ndërtimore e tekstit**
Origjinaliteti (interpreton me fjalë të veta, hartimi nuk	Respektimi i normës gramatikore (përdorimi i drejtë i rasave, shkrimi i saktë i formave foljore,	Lidhja e mirë në nivel të tekstit dhe paragrafëve.	Përshtatja e organizimit të përgjithshëm dhe strukturës

bazohet vetëm në ritregimin dhe përsëritjen e formulimeve të dhëna), pasuria e gjuhës, figuracioni, shprehja e qartë dhe e saktë, fjalitë me stil. **3 pikë** Origjinaliteti (interpreton me fjalë të veta, hartimi nuk bazohet vetëm në ritregimin dhe përsëritjen e formulimeve të dhëna), pasuria e gjuhës, figuracioni, shprehja e qartë dhe e saktë me gabime minimale. **2 pikë**	koha e kryer, pjesorja, foljet pavetore, përcjellorja), i kongruencës, dallimi semantik i parafjalëve ***për*** dhe ***mbi***, përemrit ***i vet/ i tij***, përdorimi i drejtë i ndërtimeve të tipit: ***lidhur me këtë, duke marrë parasysh*** dhe i përemrave: ***që, i cili, e cila, të cilët*** etj., mendimi i qartë dhe i përfunduar në fjali, renditja e saktë e fjalëve sipas sintaksës së gjuhës shqipe, përdorimi i gjuhës standarde, me gabime minimale. **2 pikë** Respektimi i normës drejtshkrimore (shkrimi i drejtë i shkronjës së madhe, përdorimi i drejtë i shkronjave ***r/ rr, dh/ ll, k/ q, s/ z, k/ g, ç/ q, gj/ xh, e/ ë***, shkrimi i saktë i numrave, përdorimi i drejtë i shenjave të pikësimit, respektimi i rregullave të shkrimit të fjalëve bashkë dhe ndaras, shkrimi i trajtës mohuese, apostrofit, zbatimi i njohurive për alternimin e zanoreve, përdorimi i drejtë i zanores **ë**, zbatimi i rregullave sipas të	**1 pikë**	ndërtimore të tekstit me strukturën logjike (ndan qartë hyrjen, shtjellimin dhe përfundimin; brenda shtjellimit ndan paragrafët). **2 pikë**

	cilave nuk shkruhet bashkëtingëllorja ***j***). **2 pikë** **Gjithsej 4 pikë**		
Përsëritja e fjalëve dhe e shprehjeve, dykuptimësia, përdorimi i kufizuar i fjalëve me gabime të shpeshta, fjalitë pa stil. **1 pikë**	Respektimi i normës gramatikore me gabime të vogla (p.sh. gabimet që kanë të bëjnë me përdorimin semantik të parafjalëve ***për*** dhe ***mbi***, përemrit ***i vet/ i tij*,** përdorimi i drejtë i ndërtimeve të tipit ***lidhur me këtë, duke marrë parasysh*** dhe i përemrave: ***që, i cili, e cila, të cilët*** etj.). **1 pikë** Respektimi i normës drejtshkrimore me gabime të pakta (p.sh. ndonjë mospërdorim i drejtë i shenjave të pikësimit, mosrespektimi i rregullave të shkrimit të fjalëve bashkë dhe ndaras, mospërdorimi i drejtë i zanores ***ë***, moszbatimi i rregullave sipas të cilave nuk shkruhet bashkëtingëllorja ***j***). **1 pikë** **Gjithsej 2 pikë**		Ndan qartë hyrjen, shtjellimin dhe përfundimin, por nuk i ndan paragrafët brenda shtjellimit. **1 pikë**